

tagiū oportet ne cū digito piscari oporteat et ne sup
ta hugonē in eodē iure et man⁹ ablutionē et ventris
refectionē videat querere. **M**urilegos vel aues q̄ te
nent alicui contra araneas nullatenus cē in respecto
rio dū fratres reficiūt patiant: nec cū hoc est expedī
ens vel bone vatū. **S**ic et in alijs circa istd̄ v^l alijs
quodcūq; sibi impostū officiū sint intenti. **S**criptū est
eī. **L**ucta cū diligētia facite. et itez. **E**gite diligēter
et erit dñs vobiscū in bonis. **S**i ageris in timore dei
fideliter in corde pfecto. **H**onestas in opatiōe seruat
si oīa q̄ agunt cum maturitate ac religioſitate qua
dā exerceant et in oibus nitōr inueniatur iudicie.
hoc enim religioſum maxime decet.

De disciplina in incessu.

Ca. xxiii.

Disciplinā circa incessu/ penes modū et discre
tionem in ambulādo considerēt. **H**onestus em̄
modus requirit vt nō impetuosus et fractis gressib⁹
ambulent: nec erecta ceruice nō pminēt pectore seu
etiā inclinato sup humerū capite aut vagabūde pē
dētibus manib⁹ q̄ oīa vel leuitatē vel superbiam vel
remissionē vel ypocriſim sapiūt. **D**ebeēt etiā i eun
do discretionē habere ne de illoꝝ nūero cōſeantur de
quibus dicitur per pphetam. **N**ō est iudiciū in gressi
bus eoz um. **I**n eoz gressibus non inueniūt iudiciū q̄
eundo necessitates v^l ordinē nō attēdunt. **N**eccessitas
discursū inutilez ordo inordinatiōis cōfusionem ex
cludit. **D**iscursus igitur per domū per ortum et extra
domum qui magnum est instabilis mētis iudicium
caute vitent. **I**n domo ne scilicet officinas de loco ad
locum de fratre ad fratrem inutiliter euagentur aut
loca rumoribus audiendis vel colloctionibus aper
ta frequentent sed in locis sibi concessis vt sunt ec

clesia celle capituluz si extranei affuerit: vel alio loco
 residet. **O**fficinis priuatis puta ubi cibaria praeparantur
 i firmi vel hospites recreant: aut fratru congregatiōi:
 vel comedētib⁹ ⁊ bibentib⁹ se nulla tenus ingerant nō
 vocati. **E**rubescāt p̄cipue ad refecturiuz mēsam
 accedere vel eis p̄ euidenti ministerij necessitate
 assistere. **E**ffrōtis est hoīs nō erubescere comedētes.
Verūtū si qm̄ eos loca sibi concessa necessitas
 adire cōpulerit ad hostiū pulsare aliquantulū possit
 vel vt aliquis egrediat̄ur ad eos vel ipsi vocati securius
 ⁊ honesti⁹ intrent. **I**n ortū nō eāt absq̄ licentia nisi
 eos vel ab aliquo p̄fesso mitti cōtigerit aut vocari
 ad loca sua post q̄ ab eo recesserint vel ei⁹ negociū
 fecerint q̄ citius reuerfuri. **V**erū tamē eoz istructor
 iuxta superius dispositiōē nunc hos nunc illos: aut etiā
 oēs s̄l ad spaciandū i orto causa recreatiōis vel
 alicui⁹ bone collatiōis poterit p̄ se vel p̄ aliū fratrem
 p̄fessū cū expedire viderit vocare. **E**p̄e p̄batiōis
 domū exte p̄pinquos suos visitare nō curēt: nec em̄
 inter cognatos ⁊ notos dñs inueniēt. **I**n Bernard⁹.
Quō te bone iesu inter meos cognatos inueniā: qui
 inter tuos minime es inuent⁹? **S**i qm̄ domū quis
 de superioris licentiā exērit: nichilominus tñ idipm̄
 significēt suo istructori: quod de suis alijs notabilibus
 factis obseruēt. **O**ido circa icessuzest religioso i
 uentu specialiter seruand⁹ vt in p̄cessiōib⁹ fratrē
 sibi collateralē attēdat vt chorū sui p̄tē i refectorio
 et in claustro cū p̄ gratijs ad ecclesiam itur ⁊ in oī tene
 at loco: nec se ad chorū aliuz vel in refectorio vel in
 claustro seu alibi trāfferat nisi causa rationabili p̄
 urgēte. **I**n ecclesia vero inter pulpituuz in medio cho

E. ij.

ri postum & altare dum maxime ibi aliquid dicitur
non facile transeat nisi forte alibi liber non pateat tra-
situs: et tunc ab ipso pulpito transiens: et inclinans ne
pulpitum videatur venerari non ante ipsum directe sed
a latere decentius inclinabit. **¶** Est et ordo reuerentie
et decencie in ingressu ut non passim seniores iunior ante
cedat. aut quando vitari facile potest. **F**requentes &
nimis propinquos et transitus faciat ante ipsum. In ec-
clesia quoque inter ministros altaris subdiaconum vi-
delicet diaconum & sacerdotem in officio suo solentiter
celebrantes: necnon & ante fratres infra deambulato-
rium sedilium & formarum minus honeste preter necessi-
tatem transire. **S**ed illud deambulatorium intratum
ad vacua debent sedilia per introitum sedilibus ipsis pro-
pinquiores accedere nisi ob aliquam personarum reueren-
tiam si forte inter medie fuerit sit aliter faciendum.

¶ De disciplina in gestu membrorum. **Ca. xxxiiij**

Est in alijs membrorum corporis siue oculorum
siue oris siue brachiorum manuumque officijs dis-
cipline studendum. **D**e quibus ad huc aliqua breuiter
supponetur. **A**matores igitur honestatis oculos
ab inordinata enagatione & exaltatione in mensa et
in choro precipue diligenter custodiant. **S**criptum est enim
Oculi in sinibus terre: et dilatatio cordis exaltatio
oculorum. **L**euat quidam propheta oculos ut petat au-
xilium: dominus ut impendat. **T**u quoque si locus causa et
tempus considerans tua vel fratris necessitate oculos
leuas non solum non culpos: sed plurimum laudo: hoc enim
excusat miseria illud commendat misericordia. **S**in-
as non prophete non dominus sed dinaste eue imo potius sa-
thane te imitatorum dixeris. **N**on sint in risu facile nec
in voce clamosi. **C**achinus precipue grauitatem res-